

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 2015. június 26-i ülése 11. számú napirendi pontja

Tájékoztató az Integrált Településfejlesztési Stratégiák véleményezéséről

Előadó: Fehérvári Tamás, a Közgyűlés elnöke

Az előterjesztést előzetesen tárgyalta a Közgyűlés Területfejlesztési és Koordinációs bizottsága.

Tisztelt Közgyűlés!

A megküldött városfejlesztési dokumentumokat a 1996. évi a területfejlesztésről és területrendezésről szóló XXI. törvény 13/A §. értelmében a Tolna Megyei Önkormányzat véleményezi, a megyei területfejlesztési dokumentumokkal, elsősorban a területfejlesztési stratégiával való összhangját.

Tolna megye öt járási székhely városának megküldött településfejlesztési dokumentuma tartalmilag és formailag is megfelel a 314/2012. Korm. rendeletben előírt követelményeknek.

Összefoglalva megállapítható, hogy a véleményezésre bocsátott integrált településfejlesztési stratégiák illeszkednek Tolna Megyei Területfejlesztési Program Stratégiai Programjának elképzeléseihez, valamint a „Beszédes József 2020” gazdasági programhoz.

A Tolna Megyei Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 3/2011. (II.18.) önkormányzati rendeletének 63.§. (4) bekezdése alapján: „ A Közgyűlés elnöke a Közgyűlés utólagos tájékoztatása mellett - a Közgyűlés át nem ruházható hatáskörbe tartozó ügyek kivételével – dönthet a két ülés közötti időszakban felmerülő mindazon önkormányzati ügyekben, melyekre vonatkozóan jogszabály, bíróság, államigazgatási szerv vagy más hatóság határidő kitűzésével kötelezi, illetőleg azon önkormányzati ügykörben, melyekben a késedelem érdeksérelemmel vagy érdekmúlással jár, feltéve, hogy a döntés az önkormányzat érdekeit nem sérti.”

Az előterjesztés 1. számú melléklete tartalmazza a véleményezésre megküldött integrált településfejlesztési stratégiákat.

A Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal Területfejlesztési Osztályán dolgozó szakemberek a megküldött szakmai dokumentumokat áttekintették és véleményezték az előterjesztés 2. számú melléklete szerinti tartalommal.

Kérem a Közgyűlést az alábbi határozati javaslat elfogadására!

Tisztelt Közgyűlés!

Határozati javaslat:

**A Tolna Megyei Közgyűlés a .../2015. (VI. 26.)
közgyűlési határozata az Integrált
Területfejlesztési Stratégiák tárgyában:**

- 1.) A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése Paks város, Dombóvár város, Bonyhád város, Tolna város és Tamási város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának véleményezéséről szóló tájékoztatást tudomásul veszi.
- 2.) A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése Paks város, Dombóvár város, Bonyhád város, Tolna város és Tamási város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának véleményezését a határozat melléklete szerinti tartalommal jóváhagyja.

Szekszárd, 2015. június 18.

**Fehérvári Tamás
a Közgyűlés elnöke**

Integrált Településfejlesztési Stratégiák elérhetőségei (linkek)

Bonyhád: <http://www.bonyhad.hu/tartalom/integralt-telepulesfejlesztési-strategia>

Dombóvár: <http://its-tk-dokumentumok.terport.hu> (jelszóval védett) igény esetén a területfejlesztési osztály a hozzáféréshez átadja a felhasználónét és jelszót)

Paks: <http://www.paks.hu/res/ivspaks.pdf>

Tamási: <http://its-tk-dokumentumok.terport.hu> (jelszóval védett) igény esetén a területfejlesztési osztály a hozzáféréshez átadja a felhasználónét és jelszót)

Tolna: http://www.tolna.hu/hirek/hir_onk.php?mid=154dc6132003ce

Paks város Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) véleményezése

Általános észrevételek

A végleges dokumentumban érdemes Paks térségi kapcsolatait a tekintetben vizsgálni, hogy a megépítendő új Duna-híd milyen hatással lesz a városra, illetve térségére, hiszen egyes területeken (egészségügy, felsőoktatás, egyházi szerepkörök) funkciókban gazdagabb, közlekedésföldrajzi adottságokban és gazdasági potenciálban szerényebb, Pakshoz hasonló méretű város lesz elérhetőbb. A létrejövő új településeggyüttes számára a szinergiák minél nagyobb kiaknázása lehet csak cél.

Az anyag kevés hangsúlyt fektet a gyógyvízben rejlő egészségügyi és idegenforgalmi lehetőségekre, a jelenlegi kihasználtság növelésére. Egyetértünk a lakosság szabadidős tevékenységének támogatásával, különösképpen az egészségmegőrzéssel és kulturális tevékenységgel összefüggésben. Ezekben a területeken jó adottságokkal rendelkezik a város – Duna közelsége, római kori emlékek, bővülő múzeumi kínálat, pincefalu, számos rendezvény, stb.

Támogatjuk a Paksi Ipari Park gazdasági diverzifikáló hatásának erősítését, a város több lábon állásának elősegítését.

Konkrét észrevételek:

- Az 1.1 fejezetben, a 10. oldalon, a második bekezdésében találhatóak számítások az erőmű bővítése során jelentkező plusz munkaerő migrációjával kapcsolatban. A feltételezett adatok hitelességét alátámasztó forrás megjelölése nem történt meg, így annak megalapozottsága nem egyértelmű.
- A 15. oldalon található 3. bekezdésben a helyzetfeltárás környezeti kockázatokra vonatkozó megállapításai szerepelnek. Véleményünk szerint a löszfalak esetleges csuszamlásai is rejtjenek magukban kockázatokat, ezért erre a geológiai adottságra is tekintettel kell lenni.
- A 28. és 36. oldalon is említést tesz a dokumentum egy, a Pollack Mihály utca és Tolnai út között építendő elkerülő útról. A jelenleg hatályos településrendezési terv a már meglévő nyomvonalon kívül másik utat nem jelöl, régi probléma azonban a lakótelepi terület és a Fehérvári út összeköttetésének hiánya.

- A 29. oldalon szereplő V4 városrész megnevezésében Györköny utca szerepel Györkönyi utca helyett. Kérjük javítani.
- A 36. oldalon, az atomerőmű bővítésekkel kapcsolatos vasútvonal-felújítást illetően a dokumentum megállapítja, hogy a városra egyértelműen pozitív hatással lesz, hiszen újraindulhat a személyforgalom. E kijelentés azonban kétséges, hiszen a pálya állapotától függetlenül Paks vonzáskörzetében érinti Dunaföldvár városát, illetve Bölcse és Madocsa községét. A két falu esetében a vasúti megállóhely külterületen, a településtől több kilométerre található, míg Dunaföldváron a város szélén. Ezzel szemben a közúti tömegközlekedés a települések belterületén több megállóval is rendelkezik, Dunaföldváron az autóbusz-állomás a városközpontban fekszik. Továbbá az sem kedvez a vasútvonal fejlesztésének, hogy paksi – északi – szakaszán (a 6-os úttal együtt) az árvízvédelmi töltésen halad, elvágja az óvárosi és alvági városrészeket a Duna-parttól. Ezen tények ismeretében a vonalon történő forgalomnövekedés nem okoz egyértelműen pozitív hatást.
- Az 54. oldal 2. bekezdésében említést tesz a dokumentum egy 5500-6000 fő befogadóképességű footballstadion kialakításáról. A létesítmény várható kihasználtságát, illetve annak indokoltságát nem tartalmazza a dokumentum.
- Az 57. oldalon kezdődő projektlista „Finanszírozás forrása” című oszlopában a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program vonatkozásában javasoljuk a prioritástengelyek felülvizsgálatát vagy azok elhagyását oly módon, hogy csak az operatív program kerüljön megnevezésre.
- A 95. oldalon a várossal együttműködő szervezetek között szerepel a „Prometheus projekt”. Amennyiben ez elírás, kérjük a „Protheus projekt” megnevezést használni.
- A 95. oldalon említett „Paksi Önkormányzat TDM szervezete” nem szerepel a Nemzetgazdasági Minisztérium által nyilvántartott turisztikai desztináció-menedzsment szervezetek között. Nem igazolható egyértelműen, hogy egy valóban elismert TDM szervezetre utal a dokumentum.
- Az ITS tervezés kezdete óta Novovoronyezs Paks testvérvárosa lett, illetve az önkormányzat együttműködési megállapodást írt alá a bosznia-hercegovinai Gorjani Vakuf-Uskoplje városával. Ezekkel az információkkal, a megállapodásokban rögzített vállalásokkal érdemes lenne kiegészíteni a dokumentumot, vagy legalább erre utalást tenni.

Dombóvár város Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) véleményezése

Általános észrevételek

A dokumentum nagy hangsúlyt fektet a közintézmények, a közszolgáltatások, a szabadidős tevékenységhez kapcsolódó infrastruktúra fejlesztésére, mely hozzájárulhat a városban és térségében élők életminőség emelkedéséhez. Ez összhangban van a Tolna megyei fejlesztési dokumentumok népességmegtartást célzó elképzeléseivel.

Kevés szerepet kaptak azonban a gazdaságfejlesztési beavatkozások. A dokumentum említ ugyan turisztikai beavatkozásokat, valamint ipari terület kialakításának lehetőségét, azonban a magyar fejlesztéspolitika a 2014-2020 ciklusban nagy hangsúlyt fektet a gazdaság élénkítésére, így az önkormányzatoktól is proaktív hozzáállást feltételez. Ezért szükséges a vállalkozásbarát környezet kialakítása. A népességmegtartás alapvető feltétele a megélhetés biztosítása. Dombóvár térségi központként a vonzáskörzetében található lakosság számára is biztosít munkahelyeket. Fontos, hogy e szerepköre a jövőben erősödjön.

Konkrét észrevételek:

A 60. oldalon kezdődő vázlatos pénzügyi tervben a „Finanszírozás lehetséges forrása” oszlopban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program intézkedéseibe való besorolás helyenként pontatlan, kérjük ezek korrigálását.

Bonyhád város Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) véleményezése

Általános észrevételek

- Bonyhád tervezett kulcsprojektjei (komplex turisztikai fejlesztés és a megújuló energiaforrások részarányának növelése, kiválóan épít a helyzetelemzésben meghatározott nagyszerű adottságokra, de csak közvetett módon van gazdaságfejlesztő hatása.
- Általában növeli az itt élők kényelmét, rekreációs lehetőséget nyújt, csökkenti a megélhetési költségeket, kiadásokat, ezáltal növeli a település megtartó képességét, de sem a helyiek sem a külső vállalkozók gazdasági aktivitását nem fokozza.
- Ugyanígy a hálózatos projektek (zöldfelületi rendszer megújítása, közlekedési infrastruktúra, közműhálózat és szabadidős infrastruktúra fejlesztése is az itt élők életminőségét javítja, befektetést közvetlen nem hoz a térségbe. Ugyanakkor például a hulladéklerakó rekultiváció utáni napelemez vagy energianövényes „betelepítése” követendő példa lehet.
- Valódi kitörés lehet a mezőgazdasági feldolgozás térségi létrehozása, a REL láncok bevezetése. A termálvíz kiválóan hasznosítható (a fürdő komplexum és az esetleges távhő felhasználása mellett) zöldségtermelő üvegházakban.
- Az autóiipari beszállítás lehetősége mellett a hagyományosan „bonyhádi” termelés (bőr-és cipőipar, valamint a zománcáru gyártás) új helyét, szerepét is meg lehetne találni regionális szinten (egyedi termékgyártás).
- Bonyhád esetében - mivel jelenleg az öregedési mutatói a legkedvezőtlenebbek a megyében-, egy „silver economy” mintaprojektet is érdemes lenne elindítani.
- Bár meghatározó a megyeszékhely közelsége és emiatt a gazdasági szívó hatása (ipari parkok, munkaerő mozgása) a tervezett M9 menti fekvése, illetve a jelenlegi adottságok, (átmenő 6-út, közeli M9) az átlagos vidéki kisvárosoknál kedvezőbb adottságúvá teszik.
- A kerékpáros hálózat fejlesztése településen belül és kívül, járási szempontból mind hivatásforgalmi mind turisztikai szempontból szükséges.
- Bonyhád turizmus fejlesztése, adottságai miatt a megyehatáron túl mutató térségi, regionális turisztikai cél.

Konkrét észrevételek:

A 3.7 sorszám alatti „A területfejlesztési akciók összehangolt, vázlatos pénzügyi terve (62.-74. oldal) cím alatt a besorolt projektelemek lehetséges finanszírozási forrásai nincsenek összhangban elsősorban a TOP prioritás tengelyeivel.

Tolna város Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) véleményezése

a./ Helyzetértékelés

Általános észrevételek:

- Tolna városának a jelenlegi „alvóvárosi-ingázó” szerepkörét át kell gondolni a következő évek Tolna megyét érintő jelentős gazdaságfejlesztései mentén (Paks II. bővítés, M6-M9 közötti logisztikai lehetőségek)
- A település méretéből, jellegéből és az itt élők életformájából adódóan jogosan hiányolja a szakmai anyag a hivatásforgalmi kerékpárutakat a településen belül, a járás településeivel és Szekszárddal összekötve (egyben turisztikai céllal is összekötve).

Konkrét észrevételek:

- A dokumentum 20-22. oldalán elmaradtak a térképek színtónus magyarázatai.
- A 42. oldalon említésre kerül, hogy kevés a kapcsolat a főútvonalakkal. Ezzel szemben a meglévő 4 út a 6-os (és M6-os) a közutakhoz elegendő.
- A dokumentum az 56. oldalon nem nevesíti a településen lévő egyházi iskolát és az itt tanulók számát.
- Az 59. oldalon jelentős civil szervezetekről tesz említést, de azokat nem nevesíti, sem működési területüket, sem tagjaik számát nem sorolja fel.

b./ Településfejlesztési stratégia

Általános észrevételek:

- Igen kiváló adottság az autópálya, főutak, vasút metszésében a jelenleg még kiépítetlen ipar terület. Ezt a jó gazdasági, logisztikai adottságot tovább erősíti a Duna és az őcsényi repülőtér 10-15 km-en belüli elérhetősége. E területen a megyeszékhellyel való szoros együttműködés szükséges, ha kell megyei koordinációval.
- Elengedhetetlen a kerékpáros hálózat fejlesztése településen belül és a járáson belüli összekötés.
- Szükséges a települési piac kiépítése, de annak mérete fontos, hogy igazodjon Tolna város és vonzáskörzetének adottságaihoz, továbbá itt is érvényesül Paks és Szekszárd „elszívó” hatása.
- Tolna be szeretné vonni értékes Holt-Duna területeit az itt lakók életébe pihenő, szabadidős, rekreációs céllal. Talán még jobb lenne, ha adottságai miatt a megyehatáron túl mutató regionális turisztikai célt tűzne maga elé.

Konkrét észrevételek:

- A településrészek (központ, Mözs stb.) használata szerencsésebb lett volna a táblázatokban a V1, V2, V3 jelölések helyett (12. oldal).
- A dokumentumban javítani szükséges, hogy az Eurovelo 6 kerékpárút a Duna K-i oldalán lesz kijelölve (26. oldal).

Tamási város Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) véleményezése

Általános észrevételek

Tekintettel Tamási térségének adottságaira, összességében egy jól átgondolt fejlesztési dokumentum készült el. Tamási a környezetének legfejlettebb települése, így a város jövőjének tervezésekor különös tekintettel kell lenni a térség településeire. A fenntartható fejlődés elvének alapjai a helyi energiák minél hatékonyabb kihasználásán nyugszik. A helyi erőforrásokra alapozott komplex turisztikai és mezőgazdasági fejlesztések hosszú távon segíthetik a város fejlődését, a külső befolyásoló tényezőktől – viszonylag – függetlenül. A dokumentum által tartalmazott projektek és azok várható hatásai a megyei tervdokumentumokkal összhangban állnak.

Konkrét észrevételek:

Az 56. oldalon kezdődő *3.7 A településfejlesztési akciók összehangolt, vázlatos pénzügyi terve* című fejezetben található táblázat „Finanszírozás lehetséges forrása” oszlopban a Terület- és településfejlesztési Operatív Program prioritásait kérjük felülvizsgálni. Szeretnénk megjegyezni, hogy a 2014-2020-as finanszírozási időszakban európai uniós forrásból szálláshely- és bentlakásos szociális intézményi férőhelybővítés nem lesz támogatott.